

TANULÓI VÉLEMÉNYEK A TANULÁSIRÁNYÍTÁS MÓDSZEREIRŐL

VARGA SÁNDORNÉ

Az ember erőfeszítésre való hajlandósága elsősorban attól függ, hogy milyen a *beállítódása* a tevékenység erőfeszítést kívánó céljával kapcsolatban¹. Az erőfeszítés, a kitartás mint a tanulási tevékenység eredményességét befolyásoló egyik faktor jelenik meg J. B. CARROLL tanuláselméletében². „A kitartás általában szoros kapcsolatban van az érdeklődéssel és az attitűddel”³. Ilyen értelemben az affektív tényező is beépül a Carroll-féle modellbe. B. S. Bloom szerint a tanulás eredményességét alapvetően három tényező határozza meg: a tanuló előzetes tudása, a *kognitív feltétel*, az *affektív feltételek* (az érdeklődés; a beállítódás az adott tárgyhoz, az iskolai tanulásához; a tanulásához szükséges önértékelés), és a *tanítás minősége*⁴. B. S. BLOOM értékelése szerint 14 éves korban az affektív szféra 10—17%-ban határozza meg a különböző teljesítmények varianciáját, és ez a hatás az iskolai előrehaladás függvényében a 20%-os értékhatárig gyengén növekszik⁵. Az affektív szféra tehát egyik fontos összetevője a tanuló tanulási tevékenységének.

A tanulással kapcsolatos emóciók, a tanulók értékelő viszonyulása a tanítás-tanulás folyamatában alakul ki. Ezért a *legfőbb attitűdformáló tényező a pedagógus*, a pedagógus személyisége, munkaszervezése, tanulást irányító módszere. Természetesen számolnunk kell a tananyag, az interperszonális kapcsolatok és egyéb szociális tényezők hatásával is.

A módszerek attitűdformáló hatására hívja fel a figyelmet W. JANTOS és J. LOMPSCHER. „Gyakran előfordul, hogy a tanulás iránti negatív beállítottságok kifejlődésének oka az oktatási és nevelési folyamat hibás módszere, amely nem felel meg a gyermeki pszichikai fejlődés logikájának”⁶. Hasonló gondolatot fogalmaz meg — empirikus vizsgálatait alapján — BLUMENFELD GYULÁNÉ is: „A tantárgyak szeretetét az oktatási módszer nagymértékben determinálja... Ha a módszer pozitív érzelmeket vált ki, akkor nagymértékben hozzájárul az érdeklődés, a munkakedv, tudásvágy felkeltéséhez, ellenkező esetben negatív érzelmeket vált ki”⁷. Empirikus vizsgálatok sora igazolja, hogy a pedagógus tanulást irányító módszere abban az esetben hat pozitívan a tantárgyakhoz való viszonyra, ha a tanulás irányítása a tanulók aktivitását, önállóságát biztosítja, ha figyelembe veszi a tanulók érdeklődését, ha sokféle módszert és eszközt használ⁸.

A vizsgálat célja és módszere

Az utóbbi években — összefüggésben a tantervi változásokkal, a tantárgyak tartalmi korszerűsítésével — egyre többet beszélünk a *tanulásirányítás korszerű módszereiről*. Azokat a módszereket preferáljuk, amelyek elsődlegesen nem a pedagógus, hanem a tanuló tevékenységéből indulnak ki, tehát a tanuló személyét, öntevékenységet, ismeretszerző aktivitását, kognitív-gondolkodási és operatív tevékenységét

helyezik előtérbe. Ez esetben az ismeretek legfontosabb forrása a közvetlen megfigyelés, a tankönyv, a munkatankönyv, más könyvek, a munkafüzet, korszerű oktatástechnikai-, kísérleti- és mérőeszközök. A tanítás-tanulás nevelő, személyiségfejlesztő jellegének erősítése érdekében figyelembe kell vennünk a tanulók közötti egyéni különbségeket, s valamennyi tanuló képességeinek minél hatékonyabb fejlesztését célzó tanítási-tanulási stratégiát kell alkalmaznunk.

Az általános iskolai nevelési és oktatási terv — a tantárgyak sajátosságait figyelembe véve — módszertani alapelvekben fogalmazza meg ezeket a követelményeket. A tanterv bevezetése óta immár 9 év telt el, 1986-ban hagyta el az első korosztály az általános iskolát. Éppen ezért az 1985 októberében végzett vizsgálatunk arra próbál választ keresni, hogy a 8. osztályos tanulók hogyan viszonyulnak azokhoz az aktivitásra készítő módszerekhez, amelyek a tanuló személyét, ismeretszerző aktivitását helyezik előtérbe. Kedvelik vagy elutasítják a jelzett módszereket? Hogyan tükröződnek a tanulásirányítás módszereivel kapcsolatos emóciók a tantárgyi kötődésekben, van-e valamilyen összefüggés a tantárgyi kötődések és a módszerek kedveltsége között?

A vizsgálatot Békés megye 16 általános iskolájában — a nevelőtanári szakot végző pedagógusok közreműködésével — végeztük. A vizsgálatban 421 tanuló vett részt.

Mind a tantárgyakhoz, mind a módszerhez fűződő érzelmi viszony feltárásához öt fokozatú skálát állítottunk össze. A lehetséges válaszvariánsok: nagyon kedvelem (2), általában kedvelem (1), nem tudom eldönteni (0), nem túlzottan kedvelem (–1), nem kedvelem (–2). A módszerekre vonatkozó megállapítások:

1. Az órán a tanár elmagyarázza a tananyagot, mi figyelmesen meghallgatjuk.
2. A tanár oktatási eszközök (írásvetítő, magnetofon stb.) alkalmazásával egészíti ki magyarázatát.
3. A tanár kémia és fizika órán kísérletet mutat be.
4. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát (pl. matematikafeladatot), majd bemutatja, hogy azt hogyan lehet megoldani.
5. A tanár érdekesen ismerteti egy-egy történelmi eseményt.
6. A tananyagot a tanár irányításával, beszélgetés formájában dolgozzuk fel.
7. A tanár — a beszélgetés során — igyekszik minél több tanulót felszólítani.
8. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, közösen megbeszéljük a megoldást és közösen is oldjuk meg.
9. Gyakran vitatkozunk egy-egy történelmi eseményről.
10. A tanár irányításával közösen végezzük el a kémiai vagy fizikai kísérletet.
11. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, mindenkinek önállóan kell megkeresnie a helyes megoldást és megoldania a feladatot.
12. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, közösen megbeszéljük a megoldást, majd önállóan oldjuk meg.
13. Mindenki önállóan elvégzi a fizikai kísérletet, s a megfigyelés tapasztalatait beírja a tankönyvbe.
14. A munkafüzet feladatait önállóan kell megoldani.
15. Az órán egy-egy rövidebb tankönyvi tananyagrészt — a megadott szempontok alapján — önállóan kell feldolgozni.
16. A tanítási órán csoportmunkában (4–5 tanuló közösen) végezzük el a fizikai vagy kémiai kísérletet.
17. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, s azt csoportmunkában oldjuk meg.

18. A munkafüzet feladatait csoportmunkában oldjuk meg.
19. Az új tananyag feldolgozását csoportmunkában oldjuk meg.
20. A padtársammal közösen oldunk meg egy feladatot.

A megállapításokat, a tanítás-tanulás módszereit személyi dominancia szerint csoportosítottuk, így attól függően, hogy kinek a személye dominál egy-egy módszer alkalmazása során a skála tartalmi körei: a tanár tevékenysége dominál (1—5. megállapítás), a tanár és a tanulók együttes tevékenysége dominál (6—10.), a tanuló tevékenysége dominál (11—15.). Mivel a módszer elválaszthatatlan a munkaszervezéstől, így a 20 megállapítást munkaszervezés szerint is csoportosítottuk, illetve elemeztük. Tartalmi körök: frontális osztálymunka (1—10.), egyéni munka (11—15.), csoport- és párban végzett munka (16—20).

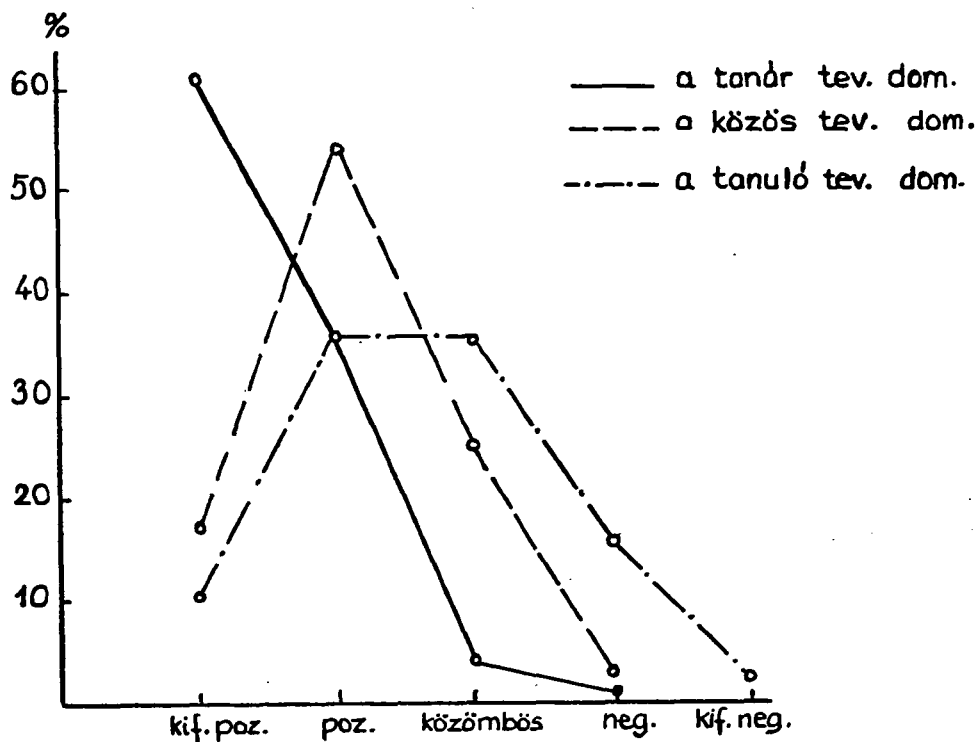
A vizsgálat adatait kétféleképpen dolgoztuk fel. Először kiszámítottuk az egyes tantárgyak, megállapítások átlagpontértékeit [a módszereknél a szórást is] és rangsoroltuk azokat, majd kiszámítottuk az egyéni tanulói értékeket. Az egyéni pontértékek skálája tantárgyi kötődések vizsgálatánál 24-től –24-ig, a módszerek, illetve a munkaszervezés esetében 10-től –10-ig és 20-tól –20-ig terjedt. Az egyes skálákat különböző pontértékű intervallumokkal öt kategóriára osztottuk: kifejezetten pozitív attitűd, pozitív attitűd, közömbös, negatív attitűd, kifejezetten negatív attitűd. Így megkaptuk, hogy a tanulók százalékos megoszlásban hogyan viszonyulnak a tantárgyakhoz, valamint a módszerekhez (a munkaszervezéshez).

Vélemények a módszerekről

A tanulmányunk további részében röviden bemutatjuk a vizsgálat főbb tapasztalatait. Hogyan vélekednek a tanulók a módszerekről? Szeretik, nem szeretik? Melyek azok a módszerek, amelyeket a legjobban kedvelnek? A tanulók egyéni pontértékeit kategóriák szerint csoportosítva, s azok gyakorisági eloszlását figyelembe véve a módszerekkel kapcsolatos attitűdök jellemzőit az 1. táblázat és az 1. ábra szemlélteti.

1. táblázat

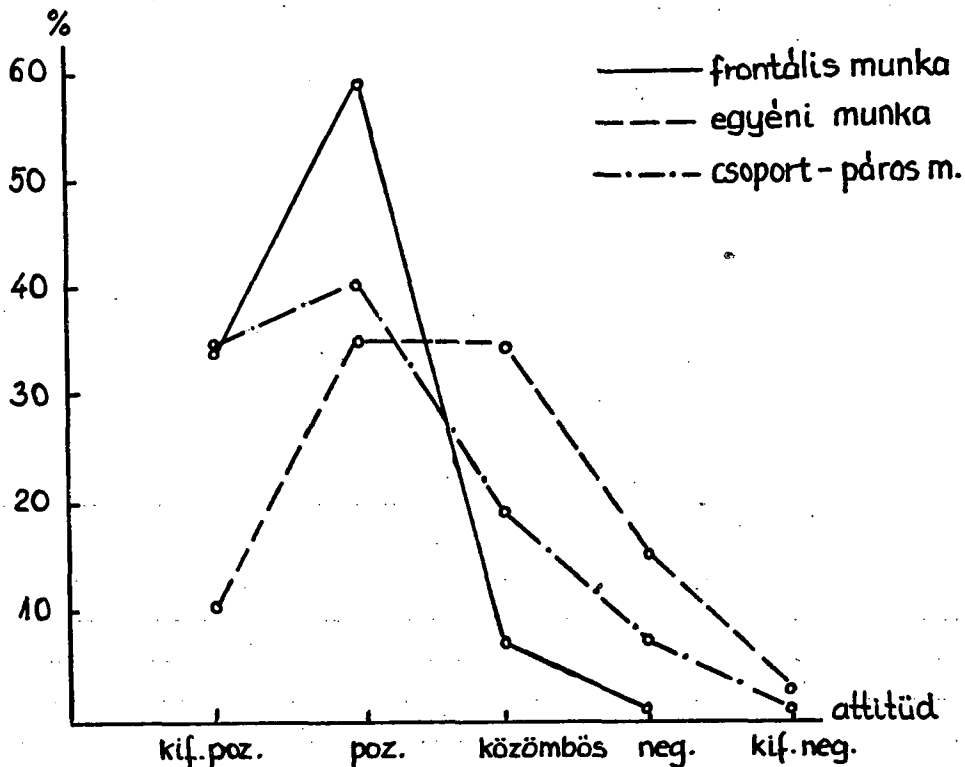
Kategóriák	Az eloszlás gyakorisága (%)		
	A tanár tevékenysége dominál	A tanár és a tanuló közös tevékenysége dominál	A tanuló önálló tevékenysége dominál
Kifejezetten pozitív attitűd	61,05	17,58	10,45
Pozitív attitűd	35,15	53,68	35,63
Közömbös	3,56	25,89	35,39
Negatív attitűd	0,24	2,85	15,92
Kifejezetten negatív attitűd	—	—	2,61



Az egyéni pontértékeket felhasználva, érdemes megvizsgálni, elemezni — az alábbi táblázat és ábra alapján — a munkaszervezéssel kapcsolatos attitűdöket.

2. táblázat

Kategóriák	Az eloszlás gyakorisága (%)		
	Frontális osztálymunka	Egyéni munka	Csoport- és pártban végzett munka
Kifejezetten pozitív attitűd	34,2	10,45	34,68
Pozitív attitűd	58,67	35,63	40,14
Közömbös	6,65	35,39	18,05
Negatív attitűd	0,48	15,91	6,18
Kifejezetten negatív attitűd	—	2,61	0,95



Az adatokból megállapítható, hogy a tanulók közel 100%-a (96,2%-a) szereti azokat a tanulást irányító módszereket, amelyek alkalmazása során a tanár tevékenysége dominál. A tanulók többsége (71,26%-a) pozitívan viszonyul a tanítási-tanulási folyamat mindkét szubjektumának közös tevékenységére épülő módszerekhez. Nem ilyen kedveltek a tanuló önálló tevékenységén alapuló módszerek, a tanulók 35,39%-a közömbösséget, illetve 18,53%-a negatív viszonyulást jelzett. Ezek az értékek azt is jelentik, hogy a tanulók elsősorban a frontális osztálymunkát preferálják. A tanulók 34,2%-a kifejezetten pozitívan, 58,67%-a pozitívan viszonyul ehhez a munkaformához, 6,65%-a közömbös, és csak 0,48%-a viszonyul negatívan. Igen öröndetes, hogy a tanulók kedvelik a közvetett irányítású, aktivitásra készítő, kooperációt, interakciót biztosító tanulásszervezési formákat, a csoport- és a párban végzett munkát.

A tanulók tanulási attitűdjéről, a különböző módszerekhez való viszonyulásról differenciáltabb képet nyerhetünk az egyes megállapítások elemzésével. Mielőtt bemutatnánk a megállapítások átlagpontértékek szerinti rangsorát (jelölve a szórásértéket is), jeleznünk kell, hogy az elvégzett feladatelemzés kiszűrte a 7. megállapítást, melyet a legpozitívabb és a legnegatívabb attitűdű tanulók egyenlő arányban utasítottak el — úgy véljük jogosan. A „felszólítás” nem lehet népszerű pedagógiai eljárás, annál inkább a tanulói vélemények meghallgatása. A megállapítások rangsora: (lásd a következő oldalon!)

Az öt legmagasabb pontértékű módszer:

3. A tanár kémia és fizika órán kísérletet mutat be.
5. A tanár érdekesen ismertet egy-egy történelmi eseményt.
10. A tanár irányításával közösen végezzük el a kémiai vagy fizikai kísérletet.
2. A tanár oktatási eszközök (írásvetítő, magnetofon stb.) alkalmazásával egészíti ki magyarázatát.
1. Az órán a tanár elmagyarázza a tananyagot, mi figyelmesen meghallgatjuk.

Az öt legalacsonyabb pontértékű módszer:

12. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, közösen megbeszéljük a megoldást, majd önállóan oldjuk meg.
15. Az órán egy-egy rövidebb tankönyvi tananyagrészt — a megadott szempontok alapján — önállóan kell feldolgozni.

3. táblázat

Rangsor	A megállapítás sorrendje	Átlagpontértékek	Szórásértékek
1.	3	1,83	0,12
2.	5	1,63	0,19
3.	10	1,51	0,25
4.	2	1,17	0,32
5.	1	1,07	0,23
6.	8	1,02	0,22
7.	4	0,99	0,24
8.	13	0,98	0,46
9.	6	0,88	0,28
10.	12	0,60	0,21
11.	9	0,54	0,42
12.	14	0,32	0,32
13.	15	0,22	0,38
14.	11	0,03	0,36
15.	7	-0,11	0,38

14. A munkafüzet feladatait önállóan kell megoldani.
9. Gyakran vitatkozunk egy-egy történelmi eseményről.
11. A tanár felvet egy megoldásra váró problémát, mindenkinek önállóan kell megkeresnie a helyes megoldást és megoldania a feladatot.

Az egyes megállapítások tartalmát elemezve azt tapasztaltuk, hogy a tanulók pozitívan viszonyulnak a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét nyújtó természet-tudományi kísérletezéshez, de elsősorban a tanári demonstrációs, valamint a tanárral

közösen végzett kísérletet részesítik előnyben. A rangsor elején találhatók az ún. „hagyományos” magyarázó-szemléltető módszerek, a tanári elbeszélés, a magyarázat, a tanár szóbeli közlését kiegészítő szemléltetés, a különböző vizuális, auditív és audiovizuális eszközök használata.

A tanulók körében nem ilyen kedveltek az olyan munkáltató módszerek, ahol az önálló tanulás eszközei a tankönyvek és a munkafüzetek. A tanulók jelentős része nem kedveli az olyan tanórai vitát sem, amelyben vélemények cserélődnek, tisztázódnak. Külön figyelmet érdemel a problémafelvető módszerrel kapcsolatos attitűd is.

Az alkotó gondolkodás fejlesztésének egyik módszere a problémafelvető oktatás. A problémahelyzet magában foglalja a probléma felvetésének, kidolgozásának és megoldásának műveleteit. Attól függően, hogy a tanuló mely műveleteket végzi el önállóan, különböző fejlődési szakaszokról beszélhetünk. A vizsgálatunk a lehetséges variációk közül csupán néhány modellt vázolt fel. Egy-egy megállapítás átlagpontértéke érdekes tendenciát tárt fel. A tanulók azokhoz a problémaszituációkhoz viszonyulnak pozitívan (bár ez sem magas attitűdátlag 1,02), ahol a felvetett probléma megoldásába a tanár bevonja a tanulókat, tehát azonos szintű a tanár és tanuló részvétele. Kedvelik akkor is a módszert, ha a problémát a tanár oldja meg (0,99), vagy a tanulók csoportmunkában oldják meg (0,61). Hasonlóan vélekednek az olyan problémahelyzetről, ahol a tanulók közösen találják meg a probléma megoldását, s az önálló munka nem jelent mást mint a „megtalált” megoldás kidolgozását, ellenőrzését (0,60). Kevésbé kedvelik a tanulók a problémafeltáró módszert abban az esetben, ha mind a megoldás keresésében, mind annak kidolgozásában, ellenőrzésében az önálló munka, a tanuló aktív kognitív-gondolkodási tevékenysége dominál (0,03). Megállapítható, hogy *amilyen mértékben növekszik a problémamegoldás folyamatában az önállósági fok, ugyanolyan mértékben csökken az attitűdöt kifejező átlagpontérték, vagyis a problémafelvető módszer kedveltsége.*

A szórásértékeket vizsgálva megállapítható, hogy a tanulói vélemények a leg-egységesebbek a 3., 5., 11., 1. és a 4. megállapítások megítélésében. Ezen megállapítások főleg a tanár tevékenységén alapuló szóbeli módszerekre és kísérletre, valamint — az előzőekben jelzett — önállóságot feltételező problémafelvető módszerre utalnak.

Tantárgyi kötődésekről

A tantárgyak kedveltségét több tényező befolyásolja, ezek közül a *pedagógus személye* a leglényegesebb. Erről így vallanak a vizsgálatban részt vevő pedagógusok:

„Érdekes a történelem és a földrajz helye a kedveltségi listán. A korosztály romantikus hajlamával magyarázom, mely szívesen foglalkozik előző századok híres eseményeivel, kalandozik a térképen más földrészeken. Ebben nagy segítségükre van a televízió is. Hozzájárul még az őket tanító *tanárok személyisége, izgalmas, sokszínű óravezetése is.*”

„A kémia kedveltség alapján azért került az első helyre, mert a tanulók nagyon kedvelik mikor a tanár, vagy a tanár irányításával közösen, illetve csoportmunkában végeznek kísérletet. Fizika órán is sok lehetőség adódik kísérletek végzésére, hogy mégis sokkal jobban kedvelik a kémiát a gyengébb tantárgyi átlag ellenére is, szerintem a *tanár pozitív személyiségével* magyarázható.”

„Ha a kedveltségi indexet nézem, akkor magasan vezet a rajz tantárgy... A 8. osztály *osztályfőnöke* igen *finomlelkű, szépre érzékeny rajzszakos „művész”*. Lehet, hogy csak én látom így, de a kolleganő igen jó hatással van a tanulókra.”

A következőkben számok tükrében vizsgáljuk meg a tantárgyi kötődések jellemzőit. (lásd a következő oldalon!)

A vizsgálatban részt vevő tanulók az elméleti tárgyak közül a legjobban a földrajz, biológia és a történelem tantárgyakat kedvelik. A rangsort a matematika, a fizika és az orosz nyelv zárja. Ez a sorrend korábbi tantárgyi kötődésvizsgálatból már ismeretes (9). Vizsgálataink arra engednek következtetni, hogy a tantervi-változások, a tananyag kvalitatív és kvantitatív jellemzőinek felülvizsgálata, a tanulói kognitív és operatív tevékenységre épülő metodikai szemlélet, még nem hozta meg a várt eredményt. Tanulóink nem kedvelték meg az önálló feladatmegoldó gondolkodásra nevelő matematikát és fizikát, de az orosz nyelvet sem. Erről a problémáról így nyilatkozott az egyik pedagógus:

„A kémia, fizika, matematika — mint sok-sok éve annyiszor — most is a lista végére szorult. A fizika, kémia nyelvezete nehéz. Akármilyen érdekesek a kísérletek, bármilyen nyilvánvalóak az összefüggések, a két tárgy tanulása nagy

4. táblázat

Hangsor	Tantárgy	Átlagpont-értékek	Tanulmányi átlag
1.	Testnevelés	1,08	4,21
	Rajz	1,08	3,89
2.	Földrajz	0,95	3,66
3.	Biológia	0,82	3,69
4.	Történelem	0,73	3,60
5.	Magyar nyelv és irodalom	0,57	3,74
6.	Technika	0,55	4,07
7.	Kémia	0,46	3,59
8.	Ének	0,38	4,18
9.	Matematika	0,31	3,28
10.	Fizika	0,20	3,36
11.	Orosz	-0,46	3,54

szorgalmat, erőfeszítést követel. Úgy látszik ehhez nem elég a szorgalom. A matematika régen is a „rettegett” tantárgyak közé tartozott, és ezen úgy látszik az új tanterv sem változtatott.” — tanulságos és elgondolkodtató vélemény.

Összegezve a tantárgyi kötődésekkel kapcsolatos tapasztalatainkat megállapítható, hogy a tanulók 9,03%-a kifejezetten pozitívan, 59,14%-a pozitívan viszonyul a tantárgyakhoz. A tanulók 30,17%-a közömbös, illetve 1,66%-a negatívan viszonyul a tantárgyakhoz. A tantárgyi kötődések és a tanulói teljesítmények között nincs szoros összefüggés, a korrelációs együttható 0,17. Feltétlen figyelmet érdemel viszont a tantárgyi kötődések és a módszerekkel kapcsolatos attitűd közötti összefüggés, ugyanis a korrelációs együttható (0,74) szoros összefüggésre utal.

Befejező gondolatok

Mit tudunk meg a vizsgálatban részt vevő tanulók tanulási attitűdjéről? A tanulók, valamint a pedagógusok véleménye alapján megállapítható, hogy a pedagógiai gyakorlatban — a közkedvelt magyarázó-szemléltető módszerek mellett — egyre jobban terjednek azok a munkáltató, kutató-alkotó jellegű módszerek, amelyek legfőbb funkciója a tanítás-tanulás nevelő, személyiségfejlesztő jellegének erősítése, a tanulók ismeretszerző aktivitásának növelése, a differenciálás megvalósítása, a tanulás motiválása, a tényleges tanulói tevékenység, a tanulás megszerettetése. A tanulók többsége szereti a tevékenységre készítő munkáltató és kutató-alkotó módszereket, különösen akkor ha öntevékenységük egymással kooperálva, együttműködve — csoportmunkában — bontakozhat ki. Az a tény viszont, hogy a tanulók közel 20%-a negatívan viszonyul az önálló munkára épülő tanulást irányító módszerekhez további feladatokat jelöl meg. Úgy véljük, hogy a pozitív attitűd kialakulásában csakis a *tanuló képességét maximálisan figyelembe vevő*, a tanuló öntevékenységét, kezdeményező-készségét, alkotóképességét fejlesztő *differenciált tanulásirányítás lehet eredményes*.

Jelen vizsgálatunk eredményeit — ismerve az attitűd kutatásának nehézségeit — nem tekinthetjük lezártnak. Tudjuk azt, hogy az értelmi, érzelmi és tevékenységi elemeket tartalmazó attitűd szavakkal nem fejezhető ki, nem verbalizálható. A tanulási attitűdről mint soktényezős értékelő viszonyulásról további vizsgálataink adnak teljesebb képet.

Jegyzetek

1. VÖ. HIEBSCH, H.—VORWERG, M.: Bevezetés a marxista szociálpszichológiába. Bp., 1967. Kossuth Kiadó. 176. o.
2. VÖ. CARROL, JOHN B.: Az elsajátításhoz vezető tanulás és a mérés problémái. Tanulmányok a neveléstudomány köréből 1972—1974. (Szerk.: Kiss Árpád, Nagy Sándor stb.). Bp., 1975. Akad. Kiadó. 356—376. o.
3. CSAPO BENO: A mastery learning fogalma. TIT, 14. Pedagógiai Nyári Egyetem. Szeged, 1977. 60. o.
4. VÖ. BALLÉR ENDRE: B. S. Bloom: Az iskolai tanulás és az emberi sajátosságok — Bloom tanulás-elmélete. = Pedagógiai Szemle. 28. évf. 1978. 12. 1135—1137. o.
5. BÁTHORY ZOLTÁN: Tanítás és tanulás. Bp., 1985. Tankönyvkiadó. 52. o.
6. JANTOS, W.—LOMPSCHER, J.: Tanulási tevékenység és tanulási teljesítmény. = Pädagogik, 1971. 9. 845—860. o. D. 30118
7. BLUMENFELD GYULÁNÉ: A tanítási-tanulási módszerek hatásának vizsgálata. = Magyar Pszichológiai Szemle. 30. évf. 1973. 3. 396. o.
8. BÁBOSIK ISTVÁN—M. NÁDASI MÁRIA—CHRISTEL WENGE—HORST WENGE: A tanulással kapcsolatos beállítódás formálása az oktatási folyamatban. = Pedagógiai Szemle. 1980. 10. 876—884. o.; Molnár Dzsóné: Tantárgyi attitűdvizsgálat tapasztalatai az általános iskolában. = Pedagógiai Szemle. 1972. 9. 777—787. o.; Réti Endréné: Motiváció a tanítási órán. Bp., 1978. Tankönyvkiadó. 103. o.
9. BÁTHORY ZOLTÁN i. m. 56. o.

SCHÜLERMEINUNGEN ÜBER DIE METHODEN DER LERNENS—LENKUNG

JÚLIA VARGA

Mit unserer Untersuchung, die 1985 im Komitat Csongrád in 16. 8. Klassen durchgeführt wurde, wollten wir die Frage beantworten, wie sich die Schüler zu den verschiedenen Lehrgegenständen, bzw. den Methoden der Lernenslenkung verhalten. Für die Untersuchung wurde von uns eine Skala mit 5 Stufen zusammengestellt.

Auf Grund der Untersuchungsergebnissen kann festgestellt werden, dass die Unterrichts- und Lernensmethoden einen bedeutenden Einfluss auf die Beziehung der Schüler zu den Lehrgegenständen ($r=0,74$) haben.

Neben den traditionellen Unterrichtsmethoden, für die die Erklärung und die Exemplifizierung charakteristisch sind, verbreiten sich die Methoden von arbeitsanwendendem und forschendem Charakter immer mehr. Diese neuen Methoden werden aber beinahe nur von der Hälfte der Schüler bevorzugt.

МНЕНИЯ УЧАЩИХСЯ ОТНОСИТЕЛЬНО МЕТОДОВ УПРАВЛЕНИЯ ПРОЦЕССОМ ОБУЧЕНИЯ

ВАРГА ШАНДОРНЭ

В нашем исследовании, которое мы провели в 1985 г. в 16-и восьмых классах области Бекеш, мы искали ответа на вопросы, каково отношение учащихся к различным учебным дисциплинам, к методам, управляющим процесс обучения. Для исследования мы составили шкалу в пять делений. Обобщая опыт исследования, можно установить, что привязанность к определенному предмету в значительной мере зависит от методов обучения ($r=0,74$). Наряду с применением традиционных наглядно-объяснительных методов всё в большей мере распространяются творческо-исследовательские методы, в то же время только почти половина учащихся положительно относится к новым методам организации процесса обучения, методам, стимулирующих их к самостоятельной работе.